



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۶/۰۸

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت شست سوم)

موراكو (مراكش) Morocco

(قسمت اول)

نام اختصاری: MO

نام رسمی: پادشاهی موراكو Morocco

نام جهانی: موراكو Morocco

نام محلی: المملكة المغربية Al Mamlakah al Maghribiya

نام قدیمی: کشور تحت الحمایه فرانسه در موراكو، کشور تحت الحمایه اسپانیا در موراكو، افنی Ifni، صحرای اسپانوی Spanish Sahara و صحرای غربی Western Sahara
نوت: نام انگلیسی Morocco از نامهای اسپانوی و پرتگالی Marruocos و Marrocos گرفته شده، که ریشه آن برمیگردد به نام لاتین Marrakesh که پایتخت قدیمی این سرزمین بوده. نام عربی این کشور المغرب است.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره غربی، نیم کره شمالی. موراكو، در گوشه شمال غربی براعظم افریقا، در کناره های بحر اتلس و بحیره مدیترانه، بین طول البلد های غربی 2° - 11° و عرض البلد های شمالی 28.5° - 36° موقعیت دارد.

مساحت: 716550km² یا 445243.5 میل مربع (چهل و یکمین کشور جهان). خشکه 716300km² و آب 250Km²

حدود اربعه:

شمال: بحیره مدیترانه (آبنای جبل الطارق) Mediterranean Sea و ملیله Melilla (اسپانیا) 9.6Km،

جنوب: صحرای غربی Western Sahara – 443Km،

جنوب شرق: الجزایر 1559Km،

غرب: بحر اتلس Atlantic Ocean و سیوتا ایفنی Ceuta Efni (اسپانیا) 6.3Km

موراكو با خشکه 3523.5km و با آب 2945km سرحد دارد.

نوت: جمهوری دموکراتیک مردم صحرا یا صحرای غربی، تا چند سال پیش قبل جز خاک موراكو بود که بعداً اعلام استقلال نمود و از طرف بعضی کشور ها به رسمیت شناخته شد.

کوه های مهم: ریف Rif (در شمال)، اتلس میانه Middle Atlas، اتلس بلند High Atlas، انتی اتلس Anti Atlas، اتلس صحرا Sahara Atlas و اهاگار (شرق).

قلل مرتفع: طوبکال Toubkal – 4165m، مگون MGon – 4071m، افیلا Afella – 4031m و

تارات Tarout – 3996m

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

دریاها: سبو Sabu – 390Km، ام الربيع Rabia – 440Km، سوس Sus – 520Km و ملویه Moulouya – 530Km

اقلیم: موراكو به علت داشتن كوه های بلند و همسایگی با بحر ائلس، هوای معتدل و مدیترانه یی دارد. هوای این کشور در فصل تابستان گرم و خشک و در فصل تابستان خوب و مرطوب میباشد. در چار اطراف کازبلانکا در غرب این کشور، گرمترین ماه سال (اگست 23C⁰) و سردترین آن (جنوری 12C⁰) است. بادهای بحر ائلس باعث رسیدن، رطوبت به داخل این کشور میگردد، که در نتیجه آن هر سال بطور اوسط، در مناطق شمالی و سایر نقاط کوهستانی 1000mm باران میبارد، این اندازه در مناطق جنوبی 200mm است.

سایر خصوصیات جغرافیایی: موراكو در شمال غرب افریقا موقعیت دارد و نزدیکترین کشور قاره افریقا به اروپا است. آبناى معروف جبل الطارق که بحیره مدیترانه را با بحر ائلس وصل میکند و راه رفت و آمد میان اروپا و افریقا است، در شمال موراكو موقعیت دارد. کوه ها، بلندی ها و سطوح مرتفع 75% مساحت موراكو را در بر گرفته که به این ترتیب مناطق شمال شرقی کشور بطور متوسط در حدود 1100 الی 1300mm از سطح بحر ارتفاع دارند.

مناطق جنوبی این کشور را بیابان ها دربر گرفته است، اما مناطق ساحلی غرب که در کنار های بحر ائلس موقعیت دارند، هموار و سرسبز میباشند و به همین علت تعداد زیادی از دریاهاى موراكو آب دائمی ندارند، اما در فصل زمستان این دریاها پر از آب شده و به بحیره مدیترانه و بحر ائلس میریزند.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه موراكو از سطح بحر (سبخا تاج Sebkha Tah) با ارتفاع 59m و مرتفع ترین آن (قله طوبکال Toubkal) است که 4165m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی – بشری:

پایتخت: رباط Rabat. نفوس 1.95 میلیون (2023).

نفوس: 37387585 نفر (جولای – 2024).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس موراكو قرار ذیل اند:

□

تراکم نفوس در 1km ²	51 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	83 نفر
نفوس شهری	65.1%
نفوس دهاتی	34.9%
فیصدی شهری شدن	1.88% (2025 – 2020)
0 – 14 ساله	27.04% (مرد 4905626 و زن 4709333 نفر)
15-24 ساله	16.55% (مرد 2953523 و زن 2930708 نفر)
25 – 54 ساله	40.64% (مرد 7126781 و زن 7325709 نفر)
55 – 64 ساله	8.67% (مرد 1533771 و زن 1548315 نفر)
بالا تر از 65 ساله	7.11% (مرد 1225307 و زن 1302581 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.05 مرد/زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.04 مرد/زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	1.01 مرد/زن
تناسب جنسیت از 25 – 54 سالگی	0.98 مرد/زن
تناسب جنسیت از 55 – 64 سالگی	0.97 مرد/زن

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنډي د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

تناسب جنسیت بالاتر از 65 سالگی	0.81 مرد/زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	1 مرد/زن
تولد در هزار نفر	17.42 نفر
مرگ و میر در هزار نفر	6.6 نفر
رشد سالانه نفوس	0.91%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	19.2 (پسران 21.47 و دختران 16.18)
اوسط عمر در کل نفوس	73.68 سال
اوسط عمر در مردان	71.98 سال
اوسط عمر در زنان	75.46 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	2.29
اوسط سن مادران در زایمان اول	29.1
مرگ و میر زنان در هر 10000 تولد	70 نفر

تقسیمات اداری: موراكو 12 منطقه Region دارد:

بن ملل کنیفره Beni Mellal-Khenifra، دیرا تفیلالیت Draa-Tafilalet، فیس مکنیس Fes-Meknes، الدهاب Dakhla-Oued Ed-Dahab، لایون ساکیا آلمرا Laayoune-Sakia al Hamra، اورینتال Oriental، موراكو صافی Marrakech-Safi، رباط سیل کنتره Rabat-Sale-Kenitra، سوس ماسا Souss-Massa و تنجر تتوان آل هوسیمه Tanger-Tetouan-Al Hoceima.

شهرها:

کازابلانکا Casablanca، نفوس 3144909 نفر،

فیس Fes، 964891 نفر،

سیل Sale، 903485 نفر،

مراکش Marrakech، 839296 نفر،

آگادیر Agadir، 698310 نفر،

تنجر Tangier، 688356 نفر.

نژاد: عرب بربر 99% و سایرین 1%

نوت: رقم مردم صحرای غربی طبعاً درین محاسبه شامل نیست.

زبان: عربی (رسمی)، بربری Berber شامل تامازگت Tamazight (رسمی)، تخلیت Tachelhit و تارفت Tarift، فرانسوی (زبان دیپلوماسی و تجارت) و سایر زبان ها و لهجه ها.

رسم الخط: عربی و لاتینی.

دین و مذهب: اسلام (سنی 99%، شیعه 0.1%) و سایرین (مسیحی، یهودی و بهایی) 1% و حدود 3000 – 3500 نفر یهود (2020).

طرز حکومت: شاهی مشروطه پارلمانی Parliamentary Constitutional Monarchy. قانون اساسی جدید موراكو روز 10 مارچ سال 1972 تکمیل و تصویب شده است. در اوایل سال 2011 که بهار عربی آغاز گردید، این قانون مورد بازنگری قرار گرفت و روز اول جولای 2011 رسماً نافذ شد.

پادشاه فعلی این کشور محمد ششم Mohammad VI (تولد: 21 اگست 1963؛ وظیفه: 30 جولای 1999) و نخست وزیر عزیز آخانوش Aziz AKHANNOUCH (تولد: 1961؛ وظیفه: 7 اکتوبر 2021) میباشند.

پادشاهی در موراكو میراثی است و نخست وزیر به پیشنهاد حزب یا ائتلاف برنده در شورای ملی، توسط پادشاه منصوب میشود. انتخاب اکثر وزرا کار نخست وزیر است، اما تقرر وزرای خارجه، داخله، شون اسلامی و دفاع ملی از صلاحیت های پادشاه میباشد.

شورای ملی موراكو دارای دو جرگه است: جرگه علیا House of Councilor که 120 عضو دارد که از سوی جرگه های انتخاباتی شورای های محلی، سازمان های مسلکی و اتحادیه های کارگری برای 6 سال انتخاب میگردد

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

و دوم مجلس نماینده گان یا مجلس النواب Majlis al-Nuwab دارای 395 عضو میباشد که 305 آن به تناسب نفوس مناطق از سوی مردم و 90 نفر در سطح کل کشور برای 5 سال انتخاب میگردند. انتخابات گذشته جرگه عالیای این کشور بتاريخ 5 اکتوبر 2021 و مجلس النواب بتاريخ 8 سپتمبر 2021 دایر شده و انتخابات آینده در سال های 2026 و 2027 دایر خواهد شد. سن رأی دهی در این کشور 18 سالگی و رأی دهی عام میباشد.

نظام حقوقی موراگو بر قوانین اسلامی و قوانین مدنی فرانسه استوار است. ستره محکمه Supreme Court عالیترین ارگان قضایی این کشور است که 6 دیوان دارد: مدنی، فامیلی، تجارتي، اداری، امور اجتماعی و جنایی. این محکمه متشکل است از یک رییس (قاضی القضاة) و 5 قاضی ارشد که به پیشنهاد شورای عالی قوه قضاییه و تایید پادشاه بکار گماشته میشوند. یکنفر ازین قضات باید زن باشد.

محکمه قانون اساسی دومین محکمه معتبر موراگو است که یک رییس و 12 قاضی دارد. موراگو بعد ازین محکمه استیناف، محکمه معضلات اداری و تجارتي، محکمه امور شرعی و یک شبکه وسیع شهری و منطقوی دارد که به دعای مردم، دولت، اتباع خارج و شرکتهای رسیده گی نموده و فیصله ها صادر مینماید.

احزاب سیاسی:

حزب عمل Action Party (رهبر: محمد الادریسی Mohammed EL IDRISI)،

حزب امل یا امید Amal (hope) Party (رهبر: محمد بنی Mohamed BANI)،

حزب راه دموکراسی یا آن نهج آد دموکراتی An-Nahj Ad-Dimocrati (رهبر: مصطفی براهما Mustapha BRAHMA)،

حزب هویت و مدرنیته Authenticity and Modernity Party (رهبر: عبدالطیف Abdellatif OUAHBI)،

حزب اتحاد و قانون اساسی Constitutional Union Party (رهبر: محمد ساجد Mohamed SAJID)،

جنبش دموکراتیک و اجتماعی Democratic and Social Movement (رهبر: عبدصمد Archane)،

جبهه نیروهای دموکراتیک Democratic Forces Front (رهبر: مصطفی بنالی Mustapha BENALI)،

حزب جامعه دموکراتیک Democratic Society Party (رهبر: زهور چاکافی Zhour CHAKKAFI).

گروه های فشار:

اتحادیه سازمان های تجارتي عوام، کنفدریشن دموکراتیک کارگران (رهبر: نوبیراموی)، سازمان ملی و دموکراتیک تجارت، سازمان عمومی کارگران موراگویی (رهبر: عبدالرازق اقبیل)، سازمان ملی کارگران موراگویی، سازمان کارگران موراگویی (رهبر: محبوب بن صدیق).

روز آزادی: 2 مارچ (1956 از فرانسه).

رخصتی ملی: 30 جولای 1999 (روز تاجپوشی محمد ششم).

عضویت در ملل متحد UN: 12 نومبر 1956

عضویت در مجامع جهانی:

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AMU, AU, CAEU, CD, EBRD, FAO, G-11, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAS, MIGA, MONUSCO, NAM, OAS (observer), OIC, OIF, OPCW, OSCE (partner), Pacific Alliance (observer), Paris Club (associate), PCA, SICA (observer), UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNOCI, UNSC (temporary), UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO.

بیرق ملی: زمین سرخ که یک ستاره سبز دارای پنج کنج در میان آن قرار دارد.

سرود ملی: سرود ملی موراگو Hymn of the sharif نام دارد که شعر آن را Ali Houssani و موزیک آن را Leo Morgan در سال 1958 ترتیب و تنظیم نموده اند.

نشان ملی: شیر Lion.